

Počet voperovaných endoprotéz kyčle a kolene se v době covidu propadl až o třetinu, rok 2023 by mohl být rekordní

Tisková zpráva
18.4.2023

Počet voperovaných náhrad kyčelního a kolenního kloubu v době covidu klesl ve srovnání let 2019 a 2021 o 29 %. Vyplývá to z údajů Registru kloubních náhrad. „*I když údaje za rok 2022 nejsou k dispozici, zdravotníci i výrobci implantátů hlásí návrat k předcovidovým počtům s tím, že rok 2023 by mohl být rekordní,*“ říká Tomáš Stibor ze společnosti B. Braun, která implantáty do českých nemocnic dodává.

COVIDOVÉ RESTY JSOU TAKŘKA DOHNANÉ

Elektivní ortopedická operativa se v době nejtěžšího průběhu covidové pandemie prakticky zastavila. Z hlediska čekacích lhůt na nové koleno nebo kyčel byly roky 2020 a 2021 ty nejhorší, které za poslední dekádu české zdravotnictví zažilo. Především menší ortopedická pracoviště patřila mezi ty, z nichž se jako první stávaly covidové jednotky. Podle údajů z Národního registru kloubních náhrad bylo v ČR v roce 2019 realizováno celkem 25 672 primárních oboustranných nebo jednostranných implantací kloubních endoprotéz pro diagnózy koxartróza (kyčle) a gonartróza (koleno). V roce 2020 to bylo ale pouze 19 232, v roce 2021 dokonce jen 18 306. Jak se ale zdá, v roce 2022 zdravotníci, pacienti i pojišťovny dohánějí, co mohou. „*V současné době jsou pro naši práci naštěstí nastaveny velmi příhodné úhradové mechanismy. Ortopedická pracoviště napříč Ústeckým krajem operují s maximálním úsilím, a tak se nám daří dohánět celou řadu ‚covidových‘ restů. Čekací doby na implantace náhrad velkých kloubů se nejen u nás v Ústí nad Labem, ale i na většině dalších pracovišť podařilo vrátit na pojišťovnamí doporučenou čekací dobu jednoho roku,*“ popisuje situaci MUDr. Tomáš Novotný, Ph.D., přednosta Ortopedické kliniky Masarykovy nemocnice Krajské zdravotní, a.s., v Ústí nad Labem. Řečí čísel jsou v Ústí nad Labem v roce 2022 téměř na dvojnásobku toho, co odoperovali v roce 2021. Mimo nasazení celého personálu jim hodně pomohla i změna přístupu k operativě, která respektuje principy tzv. patientské cesty. Tu v Česku začala prosazovat Skupina B. Braun. „*Pacientská cesta je model, jehož prvky optimalizují hospitalizaci pacienta a jenž přináší benefity jak jemu, tak nemocnici. Využíváme nové analgetické a antiseptické protokoly, časnou mobilizaci, ale také se staráme o lepší informovanost pacientů. V rámci spolupráce Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem a Krajské zdravotní, a.s., vzniklo například moderní edukativní video, které pacienta na operační výkon, ale také na všechny okolnosti jeho hospitalizace mnohem lépe informačně připraví. K dispozici máme také pacienty oceňované tištěné a také digitálně dostupné informační brožury. Ve výsledku změna systému perioperační péče a větší informovanost pobyt pacienta v nemocnici zkracují a dříve je dostávají na vlastní nohy a následně také do domácí péče. Nám se tak uvolňují lůžka pro další pacienty. Je prokázáno, že pacienti po operacích z časnějšího propuštění z nemocnice neboli dimise profitují. Tento trend není v Evropě tak významný jako v USA, přesto je zjevné, že primární cesta k časnější dimisi přispívá k rychlejší rehabilitaci a omezuje například riziko přenosu infekce v nemocničním prostředí,*“ vysvětluje okolnosti nárůstu počtu ortopedických operací přednosta Tomáš Novotný.

POMOHLY SOBOTNÍ SMĚNY I STMELENÍ TÝMŮ

Ukazuje se ale, že covid přinesl mimo negativního rušení elektivní operativy i pozitivní rozvoj operačních týmů. Ty se podle přednosti Novotného v době covidu například naučily mnohem lépe pracovat s časoprostorem, který mají k dispozici. Musely totiž využít každou mezeru, která se jim, byť jen na omezený časový úsek, naskytla. „**Konkrétně zdravotnický tým naší kliniky se těmito nestandardními okolnostmi covidové doby hodně stmelil. Naučili jsme se pracovat na směny a využívat zastupitelnosti operačních skupin, abychom byli vždy schopni poskytnout maximální péči akutním pacientům. Nyní s podporou vedení Krajské zdravotní, a.s., aplikujeme systém tzv. operačních sobot, který není v Česku v oblasti plánované „nejednodenní“ operativy rozhodně obvyklý. Během soboty takto implantujeme pět endoprotéz velkých kloubů. Když takovou sobotu zopakujete dvanáctkrát za půl roku, je to hned o zhruba 110 vyměněných kloubů za rok více. To už je v našem celkovém počtu 600–700 endoprotéz ročně významný podíl,**“ popisuje pracovní soboty v Ústí nad Labem přednosta Novotný. Návrat do předcovidových let a větší počet realizovaných endoprotéz v Česku potvrzují i prodejci kloubních náhrad. Zatímco počty skutečně realizovaných operací za rok 2022 ještě nejsou k dispozici, počty prodaných kloubních náhrad už ano. „**V roce 2021 jsme do českých nemocnic dodali 5 481 kloubních náhrad, ať už se jedná o koleno nebo kyčle. V roce 2022 to již ale bylo 9 302, což je takřka o 70 % více. Je vidět, že každý český zdravotník, ale i české zdravotní pojišťovny myslí dohánění covidového deficitu vážně. To je skvělá zpráva především pro pacienty, kterých se díky tomuto velmi rychlému tempu odbaví skutečně mnohem více. Hlavně ale mnohem více lidí v Česku bude mít opět radost z pohybu,**“ uzavírá produktový manažer B. Braun CZ/SK Tomáš Stibor, který má právě kloubní náhrady pro český trh na starosti.

Kyčelní kloub

Rok	2018	2019	2020	2021
primární koxartróza jednostranná	11 193	12 386	9 364	9 497
primární koxartróza oboustranná	248	274	194	185

Kolenní kloub

Rok	2018	2019	2020	2021
primární gonartróza jednostranná	12 464	12 794	9 541	8 491
primární gonartróza oboustranná	202	218	133	133

Celkem	24 107	25 672	19 232	18 306
---------------	--------	--------	--------	--------

Zdroj dat: Národní registr kloubních náhrad (NRKN)

Oboustranná artróza identifikována jako operace na obou stranách kyčle nebo kolene téhož pacienta v jednom roce.

Více o B. Braun

Koncern B. Braun působí na celosvětovém trhu přes 180 let a dnes patří k největším výrobcům zdravotnických produktů na světě. Hlavní sídlo je v německém Melsungenu, pobočky má v 64 zemích světa. Skupinu B. Braun CZ/SK tvoří B. Braun Medical (dodavatel zdravotnických prostředků), B. Braun Avitum (provozovatel dialyzačních středisek, odborných ambulancí a domovů pro osoby se zdravotním postižením) a Aesculap Akademie (mezinárodní vzdělávací instituce). Skupina B. Braun v České a Slovenské republice působí od roku 1993 a zaměstnává více než 900 lidí. Charitativní projekt B. Braun pro život podporuje vybrané neziskové organizace i jednotlivce. Patronem projektu je český paralympionik David Drahonínský.

Kontakt na Skupinu B. Braun CZ/SK

Lucie Kocourková | tisková mluvčí

Mobil +420-602 167 024 | lucie.kocourkova@bbraun.com

www.bbraun.cz